

stvene stavke. Milović A.: Opet o pitanju zamjenjivanja novčane kazne kaznama lišenja slobode. Kulaš J.: Odmjeravanje kazne. — **Policija** br. 17—18: Kulaš J.: Oštećeni krivičnim delom. Nedeljković N.: Pobacivanje u krivičnom pravu. Kecojević S.: Oduzimanje svojevlasnosti po novom vanparničnom postupku. N. F.: Novi pravilnik o nadzoru nad otpadnim vodama. Mirković Lj.: Suština patentnog prava. Osiguranje gradskih i opštinskih službenika za slučaj bolesti, starosti, iznemoglosti, smrti i nesreće. Djordjević R.: Kako da dodjemo do saznanja o pravoj visini razvijenosti kriumčarske trgovine duvanom. — **Policija** br. 19.—20.: Kulaš J.: Isključenje iz narodne zajednice. Jevtić D.: O lečenju duševno poremećenih okrivljenika za vreme posmatranja njihovog duševnog zdravlja. Vesić D.: O postupku redovnih krivičnih sudova pri izvršenju presuda u pogledu kazni lišenja slobode. Petković I.: Da li § 306 Kz. ukida kažnjivost i kod kleveta. Mišić D.: Pravo poverioca koje proističe iz § 385 g. s. p. Josip B.: Pravni položaj prinudnih udruženja u suzbijanju bespravnog rada po Zakonu o radnjama. Devečerski Z.: Podizanje novih gradjevina na selu u vezi sa taksenim propisima oko izdavanja gradjevinskih dozvola. Milićević V.: Medjunarodno udruženje kriminologa. — **Pravna Misao** br. 5—6.: Radojković M.: Kako se postavlja kolonijalni problem. Istorijski materijalizem, Krulj V.: Ništavost pravnih poslova. Čemerlić H.: Obavezno glasanje. — **Pravosudje** br. 9—10. Živanović T.: Položaj krivičnog prava u sistemu nauka. Aćimović M.: Odmjeravanje kazne. Petrović B.: Krivična odgovornost pravnih (moralnih) lica. Vesić D.: O pogrešnoj primeni propisa krivičnog sudskog postupka kod sudova na teritoriji Apelacionih sudova u Beogradu i Skoplju. Šapčanin S.: Nekolike primedbe na Predosnovu Gradjanskog zakonika za Kraljevinu Jugoslaviju. Kosijer I.: Kako da se postupa sa jednom menicom koju je akceptiralo više dužnika medju kojima je jedan zemljoradnik pod zaštitom Uredbe a svi ostali van svake zaštite? Kazimirović R.: Organizacija crkvenih sudova na način, koji će, po mogućstvu biti jednoobrazan u celoj pravoslavnoj crkvi i sastav crkvenog kaznenog postupka. Blagojević V.: Kakav značaj ima odredba u ugovoru o zakupu sa javnim vlastima da se zakupno dobro po isteku zakupa ima vratiti u primljenom stanju. Hiršl J.: O obezbeđenju imovine u postupku prinudnog poravnjanja van stečaja. Petković I.: Dali sudija odn. sudijski pomoćnik može biti zapisničar u izbranom sudu. Deveskovi A.: Specialno formalno pravo Uredbe o likvidaciji zemljoradničkih dugova i njegova primena u praksi. Stjepanović N.: Postupak u Glavnoj kontroli posle donesenih presuda Državnog saveta po tužbama Glavne kontrole. Manojlović M.: Za hitno donošenje Zakona o sudijama.

Razne vesti.

Prof. dr. Čedomiru Markoviću v spomin. Dne 2. septembra t. l. je po dvodnevni boleznii v svojem 62. letu umrl profesor subotške pravne fakultete dr. Čedomir Marković. Rojen v valjevskem okrugu, je dovršil gimnazijo v Šabcu; po maturi in vojaškem roku je dve leti živel doma v vasi, hoteč postati kmet. Premislil si je, odšel na Dunaj in v Gradec; tu je bil l. 1904 promoviran za doktorja prava. Po par letih sodniške službe, v kateri se je že pokazal njegov kritični duh, je postal odvetnik. Udeležil se je vojn od l. 1912 dalje, šel skozi Albanijo, v Bizerto, nazaj v domovino. L. 1918 je postal zopet sodnik, l. 1920

izredni, l. 1922 redni profesor v Subotici. Predaval je obče državljansko pravo, po potrebi pa tudi druge predmete, zlasti civilni proces. Svojim dijakom ni bil samo uspešen predavatelj, nego tudi pravi prijatelj.

V svojih mlajših letih se je bavil s književnostjo in tudi s politiko. Pozneje se je, kar je meni znano, popolnoma posvetil pravu. Ni ostal pri svoji ožji stroki, njegova najboljša dela posegajo v same temelje prava, zlasti treba imenovati njegov „Uvod v pravo uopšte“. Mnogo je sodeloval tudi v domačih in tujih strokovnih listih. Povsod ga poleg strokovnega znanja odlikujeta trezna razsodnost in nepremagljivo stremljenje za resnico. Če je bil prepričan, da gre za njo, je bil ob vsi svoji, skoro bi rekel pretirani skromnosti odločen in nepopustljiv. Tako treba razumeti tudi njegovo kritiko predhodnega načrta za novi državljanski zakonik. Mnogi mu glede tega njegovega poslednjega večjega dela v marsičem ne bodo dali prav, vsi mu pa bodo morali priznati veliko znanje in marljivost in neugnano težnjo za onim, kar je spoznal za najboljšje; tudi je bil s tem delom eden prvih, ki se je lotil kritične presoje našega predhodnega načrta.

Največje zasluge pa ima pok. Marković za naš novi trgovinski zakon. L. 1928. ali 1929. je bil postavljen za člana komisije, ki je takrat začela svoje seje. Takrat sem ga spoznal osebno. Vedel sem, da ni čisto „od stroke“, sicer sem takrat o njem vedel prav malo. Bil sem nezaupljiv in zdelo se mi je, da je tudi on. Motilo me je skrajja, da se je z njim počasi delalo. Dalj pa ko smo delali skupaj, bolj sem spoznaval, da ni samo izvrsten pravnik in temeljit mislec, nego tudi posebno usposobljen za sodelovanje v zakonodaji. Miren, preudaren, razlagam pristopen, je hotel vsakemu vprašanju do dna; razmišljal je o učinkih vsake besede, iskal najprimernejšega izraza. Prostovoljno je prevzemal nalogo, da sam premisli in najde najbolj ustrezajočo dikcijo. Ubijal se je dan in noč. Z eno besedo, razumel je svojo nalogo, kakor treba in kakor ne vsakdo. Pri tem je skrbno pazil na jezik in gledal, da se vsaka beseda postavi tja, kamor najbolj spada. Tako smo skozi več let delali skupaj mesece in mesece, nazadnje tudi za našo prireditvev ženevskih zakonov o menici in o čeku, in vedno bolj sem ga cenil in uvideval, koliko je prav za prav njegova previdnost, ki sem jo v začetku imel za počasnost, koristna za solidnost dela. Sredi septembra bi se bili morali sestati, da preresetamo načrt uvodnega zakona za trgovinski zakon. Sedaj so seje odgodene, težko bo Markoviču najti vrednega naslednika. Težko tudi za tretji del trgovinskega zakona, za katerega je on izdelal referentski načrt.

Ob vsem tem skupnem delu pa sem spoznal tudi človeka in moža. Majhno, drobno, neznatno telo je odevalo veliko dušo in kremenit značaj. Kar je rekel, je tudi mislil, in kar je mislil, tega sicer ni zaupal vsakomur — bil je jako molčeč mož —, komur pa je, temu je povedal odkrito, brez pridržkov in skrivanja. Kljub zunanji resnosti, skoro ni dejal osornosti je bil dobrohoten, blag, celo mehak človek, in ko smo se sprijateljili, smo naporno delo včasih prekinili s čašico „turške“ ali čaja in z veselo anekdoti, ki se ji je znal tudi sladko nasmejati — pa ne za dolgo; prevesten je bil, da bi si bil privoščil več kot neobhodno potreben odmor. Velik rodoljub, je uvideval težave v naši mladi državi in zlasti v naši zakonodaji. Kritikoval je napake, tudi ostro, pa ne razdiralno, vedno z najboljšim namenom. Le nepoštenost in neresnico je črtil, zanju ni poznal opravičila. O sebi, o svojem delu, skoro ni govoril. Dolgo je trajalo preden je kaj povedal o svojih otrocih, sinovih častniku in univ. docentu in hčeri doktorici medicine, ki so v njem imeli najskrbnejšega očeta, in na katere je bil lahko po pravih ponosen, dasi se je ta ponos komaj opazil.

Naša Ljubljana, kjer smo dvakrat delali po par tednov, mu je ugajala: po dolgih sejah se je najrajši umaknil v Tivoli, pod Rožnik; kar užival je hlad, prirodo, gozd. Tega je, na kmetih rojen, pač premalo za svoje zdravje imel v Beogradu in Subotici.

Meni bo poslej nekaj manjkalo v Beogradu.

M. Škerlj.

Kronika Društva „Pravnika“. Diskusijski sestanki o predhodnem načrtu občega državljskega zakonika so se vršili dne 18. in 25. novembra t. l. Dne 6. novembra je predaval upok. načelnik dr. Skaberne Fran: Črtice iz kongresa Mednarodne zveze odvetnikov v Parizu. — Društvu so pristopili naslednji novi člani: Novak Avgust, tajnik Vzajemne zavarovalnice, Gočmanac Borivoje, urad. pripravnik, dr. Kulaš Juraj, odvetnik, Kaušek Micika, dr. Pogačnik Teodor, dr. Šorli Ivo, javni beležnik.

Osebnosti. Za sodniške pristave so postavljeni: Tominec Oskar (Marnberg), Hribar Stanislav (Škofja Loka), Cvirn Otmar (Murska Sobota), Colarič Franc (Laško), Kunič Jože (Radeče), Modic Kazimir (Celje). Za starešino sreske sodišča v Tijesnem je postavljen štrukelj Vinko, premeščen je sodnik Miškot Andrej v Ribnico. — Pri upravnem sodišču v Celju je postavljen za sodnika Masič Stanko. — Pri banski upravi v Ljubljani so postavljeni: za načelnika dr. Ratej Fran, za banskega inspektorja Trstenjak Dragotin, za banskega svetnika Kette Oton in Novak Stanko, za politično-upravnega sekretarja Mahnič Rafael; za sreske načelnike so postavljeni Bavdek Ivan (Konjice), Malešič Matija (Logatec) in Vidmar Vinko (Novo mesto). Pri finančni direkciji v Ljubljani so postavljeni: za višjega finančnega svetnika Jurko Viktor, za finančnega svetnika Gunde Anton, za finančnega sekretarja Korenini Aleksander. — Odvetniško pisarno so odprli: dr. Pretnar Stojan v Mariboru, dr. Kalan Zdravko v Celju, Čvetko Franjo v Mariboru. Iz imenika advokatov je bil izbrisan na lastno prošnjo dr. Janežič Konrad. — Umrli so: sreski načelnik v pok. dr. Ipavič Marko, višji poštni svetnik dr. Lamut Ivan in višji drž. pravdnik, dvorni svetnik v pok. Jeglič Andraž.

Kongres pravnikov kraljevine Jugoslavije. Letos spomladi je pokrenilo predsedništvo Stalnega odbora vprašanje, ali naj bi se obdržala v jeseni 1937 kongresna skupščina v Novem Sadu. Ljubljanski člani Stalnega odbora so izrazili bojazen, da je rok za pripravo kongresa prekratek in so skupščino za letos odsvetovali. To so sporočili tudi v Beograd. Sicer pa so izjavili, da bodo seveda sodelovali kot doslej in so predlagali pismo tudi razna temata, ki so bila na seji Stalnega odbora sprejeta. Osebnost pa se seje niso udeležili. Poskrbeli so dalje za referente, ki so prevzeto delo v določenem roku do 10. avgusta 1937 izvršili in referate oddali.

Nepričakovano so prejeli nato ljubljanski člani Stalnega odbora okrožnico brez datuma z vsebino, da glavnemu sekretarju kongresa g. dr. Ilji Pržiću v Beogradu vzlic prizadevanju ni uspelo, izposlovati 75% popust na železnicah. Tajništvo je v tej okrožnici prosilo člane za soglasnost, da se kongres odloži na kasnejšo dobo. Na to okrožnico so ljubljanski člani takoj drugi dan odgovorili z dopisom te-le vsebine:

„Po medsebojnem razgovoru o Vašem dopisu brez datuma, ki smo ga danes 22. septembra prejeli, so podpisani — g. predsednik občine dr. Juro Adlešič je trenutno v Pragi — sklenili sledeči odgovor:

Ni nam jasno, kako bi mogel biti samo to vzrok odgoditvi kongresa, da gospod generalni tajnik ni dosegel večjega popusta na želez-

nici. Zato naj se letošnji kongres odloži na nedoločen čas, le ako govore za to tehtnejši razlogi.

Vsekakor naj bi se dotiskane spomenice, čeprav brez naslovnega lista odposlale takoj vsem članom odbora in referentom.

Glede že vplačanih kongresnih prispevkov se prepušča društvu „Pravnik“, da ukrene potrebno.

Prosimo pa takojšnjega telegrafičnega odgovora.“

Ljubljanski člani odbora so pričakovali odgovora, ki pa ni hotel priti. Proti pričakovanju pa so prinesli beograjski listi notico, da je kongres, ki bi se imel vršiti v Novem Sadu od 3. do 5. oktobra, odložen na prve dni meseca novembra 1937. Ko le ni bilo vzlic urgenci odgovora, je objavilo društvo znano objavo v dnevnem časopisu.

Šele konec oktobra so prejeli člani Stalnega odbora okrožnico, v kateri se jim sporoča, da se kongres pravnikov odloži na leto 1938. O tem, ali se bo vršil kongres meseca maja ali septembra, pa se bo šele sklepalo.

Glede na opisani dejanski stan so slovenski člani Stalnega odbora odklonili vsako odgovornost v pogledu pravočasnega obveščanja članov društva „Pravnika“ o poteku kongresnih priprav. To je podpisani odbor vzel na znanje, prav tako pa tudi izjavo omenjenih članov Stalnega odbora, da hočejo zastran postopanja, ki je razvidno iz gornjega opisa in ki ga je zakrivilo tajništvo kongresa, protestirati pri predsedništvu, ker krši takšno postopanje enakopravnost vseh članov Stalnega odbora in ograža zbog tega obstoj tako važne institucije kakor je Kongres kraljevine Jugoslavije.

Odbor Društva „Pravnika“.

Redna glavna skupščina Advokatske zbornice v Ljubljani se je vršila dne 21. oktobra 1937; vsega skupaj se je zbralo samo 37 zborničnih članov, osobito odziv z dežele je bil minimalen.

Ko je soglasno sprejel poročila o poslovanju odbora, disciplinskega sveta in poročila o zborničnih računih je postal občeni zbor bolj živahen pri obravnavanju slučajnosti.

Zbornični član dr. Miler je poslal dopis s predlogom, naj se intervenira na merodajnih mestih zaradi črtanja 12% odbitka po členu 28 pravilnika o višini nagrad za advokatske posle in zaradi novelizacije členu 25 pravilnika, da poštnine ne spadajo v povprečnino in da se posebej priznajo kot izdatki v gotovini. Isti je nadalje grajal, da postopajo sodišča preveč liberalno, ker dovoljujejo strankam siromašno pravico preveč širokogrudno, tako da so advokati preobremenjeni z zastopstvi v poslih, ki povzročajo tudi sodiščem mnogo dela.

Predsednik je pojasnil, da Savez advokatskih komor budno pazi na ugodni trenutek, ko bo mogoče pravilnik o višini nagrad za advokatske posle v členu 25 (poštnine) in v členu 28 (12% odbitek) popraviti.

Prvo leto potem, ko je bila izdana advokatska tarifa, je Savez advokatskih komor po poročilu referenta dr. Urbanca na glavni skupščini v Sarajevu sklenil, naj se počaka na prakso sodišč, ker ne bi bilo priporočljivo, če bi prišli takoj po uveljavitvi pravilnika z zahtevo na popravo. Na letošnji glavni skupščini Saveza advokatskih komor je bilo vprašanje novelizacije pravilnika o advokatskih nagradah zopet na dnevnem redu, do razpravljanja pa žalibog ni prišlo vsled znanega incidenta. Člani naj bodo uverjeni, da se bo pri prvi ugodni priliki skušala, tarifa popraviti v smereh upravičenih pritožb. Odbor advokatske zbornice v Ljubljani se je glede na vse utemeljene pritožbe obrnil na Savez advokatskih komor in na vse zbornice, da podvzamejo čimprej iniciativo pri ministru pravde zaradi poprave pravilnika o višini nagrad za advokatske posle.

Dr. U.

